

DOI: 10.33310/2518-7813-2019-67-4-82-87

УДК 378 091.212-054.6.016:811.161.2

Світлана КОСТЮК

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри іноземних мов
Криворізького національного університету, м. Кривий Ріг, Україна
e-mail: skostyukss@gmail.com

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ КОМПОНЕНТ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті порушено актуальні проблеми формування багатокультурної мовної особистості для рівноправної участі у міжкультурному спілкуванні. З'ясовано, що важливим чинником ефективної взаємодії між народами є опанування не лише мови, а й культурних знань. Проаналізовано погляди науковців на досліджувану тему. Визначено, що сучасна методика навчання іноземних мов зорієнтована на залучення культурологічного матеріалу до змісту навчання. Охарактеризовано провідні культурологічні підходи до вивчення української мови як іноземної з-поміж яких виокремлено міжкультурний, як такий, що найбільш відповідає вимогам освіти та створює сприятливі умови для формування міжкультурної компетентності.

Ключові слова: українська мова як іноземна, студенти-іноземці, культурологічні підходи, міжкультурний підхід, міжкультурна компетентність.

Одним із пріоритетних завдань України на сучасному етапі розвитку суспільства є питання підготовки майбутніх фахівців в умовах реформування освіти задля розвитку і виховання гармонійно розвиненої, високоморальної особистості, здатної до цивілізованої й успішної взаємодії в соціальній, професійній та громадській сферах життя. Прагнення українського суспільства конкурувати на міжнародному освітньому просторі зумовлює необхідність підвищення якості навчання іноземних громадян із використанням наукових досягнень педагогічної, методичної та психологічної наук та розроблення інноваційних методик навчання. Поряд з основними професійними якостями уміння послугоуватися мовою у процесі фахової діяльності є однією з основних вимог до спеціалістів майже в усіх сферах, що, своєю чергою, посилює увагу до мовної підготовки іноземних студентів як інструменту взаємодії та запоруки успішного розвитку особистості у полікультурному середовищі.

Інтерес науковців до проблеми навчання української мови на культурологічній основі підтверджують наукові розвідки у різних царинах: передумови впровадження полікультурної освіти (Л. Гончаренко, І. Дирда, Т. Клищенко, О. Котенко); культурологічний компонент у навчанні мови як іноземної (З. Бакум, В. Дороз, Т. Єфімов, С. Ніколюєва, О. Пальчикова, М. Пентиліук, В. Сафонова, Е. Холл); узаємозв'язок культури, мови та комунікації (Є. Верещагін, М. Каган, О. Леонтьєв, Ю. Степанов); розроблення методики навчання української мови як іноземної (О. Горошкіна, О. Караман, О. Тротинська, Н. Ушакова).

Студювання наукових розвідок вітчизняних та зарубіжних авторів свідчить про те, що проблеми і питання навчання української мови як іноземної із залученням культурологічних підходів розглянуто із різних позицій. Проте потреба українського суспільства у фахівцях, зокрема іноземних, які володіють мовою та можуть успішно працювати в умовах мультикультурного світу, нове соціальне замовлення до гармонійного розвитку особистості спрямоване на формування компетентностей, необхідність розширення мовних і культурних контактів задля обміну досвідом та взаємозбагачення зумовлює необхідність навчання студентів-іноземців на культурологічній основі та формування у них міжкультурної компетентності задля інтенсифікації навчання та вдосконалення рівня мовної підготовки.

Мета наукової розвідки полягає в дослідженні культурологічного аспекту навчання української мови як іноземної, аналізі провідних культурологічних підходів до навчання мови та результатів впровадження означених підходів до навчання.

Формування нового суспільства неможливе без формування культури спілкування, що передбачає глибоке розуміння культури інших країн, ознайомлення з цінностями інших народів. У сучасних умовах життя найбільш уразливою сферою взаємовідносин у полікультурному суспільстві є здатність до міжкультурної комунікації, під якою розуміють процес комунікативної взаємодії між представниками різних національностей, супроводжуваний обміном лінгвосоціокультурною інформацією, результатом якого є моральне,

ціннісне, знаннєве взаємозбагачення кожного з учасників спілкування [4, 7].

Реалії сучасного світу на передній план висувають проблему формування особистості нового типу – суб'єкта полікультурного суспільства, здатного інтегруватися у світову культуру. Така позиція вимагає навичок досвіду позитивної міжкультурної взаємодії, толерантного ставлення до представників інших культур, готовності до пошуку культурних цінностей, розуміння і сприйняття культурних відмінностей, оперування набутих знаннями задля установаження повноцінної культурної взаємодії. На переконання І. Дирди саме «полікультурність» передбачає функціонування та співіснування в певному соціумі різноманітних етнокультурних груп з усвідомленням власної ідентичності, та є гарантом рівноправності, толерантності й органічності зв'язку з міжкультурними спільнотами [2,7]. Про важливість означеного феномену йдеться в законодавчо-нормативних документах (Концепція мовної освіти, Конституція України, закон України «Про освіту», «Про вищу освіту» тощо).

В Україні, яка є полікультурною державою, створено умови для здобуття освіти іноземними громадянами на засадах полікультуралізму. Система навчання громадян інших країн, які на певний період вважаються суб'єктами вищої освіти, є важливим складником становлення держави як рівноправного партнера у створенні відкритого освітнього простору та розглядається як один із показників ефективною інтеграції країни у світове співтовариство, як процес інтернаціоналізації в царині вищої освіти, як основа сприяння виходу держави на міжнародний ринок освітніх послуг.

Урахування культури, визнання загальнолюдських цінностей, шанобливе ставлення до людей інших національностей, забезпечення правильної орієнтації в полікультурному середовищі, створення умов для усвідомлення специфічності рідної та української мов є необхідним компонентом навчання мови студентів-іноземців [1, 229].

Сучасний стандарт з української мови як іноземної за редакцією Н. Ніколаєвої за провідну мету визначає розвиток здібностей послуговуватися мовою як інструментом у діалозі культур, комунікативний та соціокультурний розвиток особистості, здатної до міжкультурного спілкування в різних сферах діяльності [9, 4].

Дослідження взаємодії культур, їх взаємовпливу та взаємопроникнення, здатності представників різних культур зрозуміти культурні відмінності й запобігти конфліктам на культурному тлі дали поштовх для розвитку культурознавчих підходів (лінгвокультурознавчого, соціокультурного, кроскультурного, міжкультурного, полікультурного).

На доцільність поєднання мови та країнознавчих відомостей у процесі вивчення іноземної мови наголошено у працях Є. Верещагіна, Ч. Гейтскел, А. Дафф, В. Костомарова, М. Силанович, Г. Томахіна, оскільки мова не тільки накопичує, а й відображає факти і явища культури. Зпоміж причин виникнення лінгвокраїнознавчого підходу виокремлюють: 1) розв'язання проблеми розуміння співвідношення мови та культури; 2) необхідність вивчення мови в тісному зв'язку з культурою країни, яка послуговується цією мовою; 3) усвідомлення слова як основного джерела лінгвокраїнознавчої інформації.

Перевагами лінгвокраїнознавчого підходу науковці (Є. Верещагін, В. Костомаров, С. Ніколаєва, М. Силанович) вважають такі: підвищення пізнавальної активності, пізнання духовного багатства іншого народу, успішне входження у світову спільноту, формування та гармонійний розвиток особистості, розширення комунікативних можливостей, формування навичок аналітичного осмислення іншої культури у порівнянні з культурою своєї країни.

Залучення означеного підходу до навчання іноземців передбачає не тільки формування необхідних іншомовних навичок і вмій, але й ознайомлення з культурою країни, її традиціями, історією через мову.

Сучасні вимоги до формування особистості, здатної до міжкультурного іншомовного спілкування в контексті діалогу культур та глобалізації, довели, що лінгвокраїнознавчий підхід не може повною мірою підготувати особистість до міжкультурного спілкування. Урахування соціокультурних цінностей під час формування мовної особистості знаходить відображення як у розвідках науковців (І. Бех, М. Вашуленко, В. Кремень, М. Пентилук, В. Сафонова, Л. Скуратівський), так і у практиці навчання. Мова як соціокультурний феномен активізує розвиток соціокультурних і лінгвокультурологічних знань студентів, формування навичок застосовувати набутих знань в житті. На думку О. Кучерук, соціокультурний підхід дає змогу розв'язати суперечності між навчанням, спрямованим на здобуття знань, умінь і навичок, і вимогами часу у формуванні особистості, озброєної кількома компетентностями – мовленнєвою, комунікативною, соціокультурною [5, 6–7].

Дослідник соціокультурного підходу В. Сафонова пріоритетним напрямом вважає навчання в контексті діалогу культур, що передбачає створення умов для порівняння й вивчення іншомовної та рідної культур задля формування умінь міжкультурного спілкування, зокрема аналізу культурних і соціальних складників процесу [8, 166].

За визначенням М. Лапіна, у межах соціокультурного підходу суспільство характеризується як єдність культури та соціальності, яка утворюється і перетворюється діяльністю людини [6, 3–4]. Тому специфіка соціокультурного підходу полягає у вивченні мови через вивчення соціуму, умінні орієнтуватися в основних відмінностях й особливостях своєї та чужої культури, розумінні й толерантному ставленні до іншої культури, розвитку умінь і навичок міжкультурного спілкування.

На відміну від соціокультурного підходу, кроскультурний спрямований на аналіз специфіки аналогічних явищ у різних культурах (відмінностях у ритуалах привітання, у використанні невербальних засобів комунікації). Дослідники означеного підходу (О. Горошкіна, А. Григорян, Л. Дабен, О. Дмитрієвський, С. Караман, О. Пальчикова, Н. Ушакова) вивчають процес взаємодії культур, їх взаємовплив та взаємопроникнення, аналізують здатність різних народів прийняти культурні відмінності інших етносів та готовність подолати можливі конфлікти у спілкуванні. На думку О. Пальчикової, навчання української мови на засадах кроскультурного підходу спрямоване на опанування іноземної мови і культури з опорою на рідну культуру студентів задля забезпечення повноцінної комунікації, встановлення діалогу в полікультурному суспільстві через знання мови та культурну обізнаність [7, 47].

Окреслені культурологічні підходи послугували підґрунтям для виокремлення міжкультурного підходу (Г. Єлізарова, Х. Крумм, О. Сиромасов) в основу якого покладено ідею підготовки особистості до здійснення міжкультурної комунікації та подальший розвиток здібностей орієнтуватися в іншій культурі.

Основною відмінністю означеного підходу є аналіз та вивчення особливостей поведінки представників різноманітних культур, їх вплив на взаємодію індивідів як носіїв цих культур. Зважаючи на те, що головною метою навчання у ЗВО є підготовка конкурентоспроможного фахівця, застосування міжкультурного підходу гарантує підготовку майбутніх спеціалістів до ситуацій ділової міжкультурної взаємодії з урахуванням міжкультурних відмінностей, спільних рис культур задля вибору стратегій і тактик комунікації в міжкультурних відносинах. Міжкультурний підхід у навчанні мови – не лише засіб для розвитку умінь спілкування в заданих ситуаціях, а й умінь досягнення взаєморозуміння з представниками інших культурних середовищ, відмови від стереотипів, розвитку толерантного ставлення до людей інших націй та віросповідань [3, 98]. Формування таких умінь, з погляду О. Таревої, відбувається через взаємовплив культур, коли своє переоцінюється завдяки іншій культурі і навпаки. Науковець запропонува-

ла схему пізнання в межах міжкультурного підходу: ознайомлення з іншою культурою → перенесення даних у рідну культуру та розуміння її особливостей → переоцінювання факту рідної культури → розуміння з цієї позиції факту іншої культури → переоцінювання факту іншої культури → погляд на факт рідної культури з позиції носія мови [10, 65].

Характерними ознаками міжкультурного підходу є спрямованість на: пізнання культурної та мовної картини світу; вивчення помилок міжкультурного спілкування й способів їх усунення; вивчення особливостей мови в контексті культурних особливостей; вивчення вторинної мовної особистості разом з аналізом чинників, які визначають рівень оволодіння мовою.

У межах означеного підходу готовність до міжкультурного спілкування обумовлюється формуванням міжкультурної компетентності, яку ми розуміємо як здатність орієнтуватися в різних видах культур, системах цінностей, реалізовувати знання в межах діалогу культур, пристосовуватися до умов іншої культури, спільної діяльності з представниками інших культур, оцінювати комунікативну ситуацію та співвідносити комунікативні наміри з передбачуваним вибором стратегій, які застосовуються в ситуаціях міжкультурних контактів [4, 8].

Міжкультурна компетентність має ієрархічну структуру. З урахуванням поглядів науковців (Н. Гальскова, О. Леонтович, О. Новікова, А. Садокін, В. Сафонова, С. Радул) в її структурі можна виокремити такі компоненти: соціокультурні знання та вміння, навички співвідносити й аналізувати елементи культури; комплекс умінь, що уможливають оцінку комунікативної ситуації, дозволяють співвідносити комунікативні наміри з вибором вербальних та невербальних засобів мови, комунікативних стратегій; знання іноземної мови та досвід її використання; мотивація саморозвитку міжкультурних знань, умінь, навичок.

Ґрунтуючись на класифікації вправ у межах міжкультурного навчання (С. Бахман, Г. Весслінг, С. Герхолд) [11, 77–91] задля формування міжкультурної компетентності студентів-іноземців під час навчання української мови запропоновано чотири групи вправ: міжкультурна поінформованість і сприйняття, висловлення думки, порівняння культур, ситуації міжкультурного спілкування. Складність вправ поступово підвищується (від побудови висловлення за шаблоном до створення самостійного висловлення з урахуванням різних маркерів (культурних, поведінкових, тощо) та реалізації задуманого в різних видах мовлення).

Мета завдань першого блоку – розширення і доповнення активного словника студентів, ознайомлення з особливостями культури різних країн.

Збагачення культурної обізнаності студентів ґрунтується на виконанні завдань, що передбачають порівняння інформації, співвіднесення слова із зображенням, розвиток умінь аргументувати свою думку із позиції різних культур. Основна увага зацентрована на залучення інформації з культурознавчим тлом для посилення пізнавального й емоційного інтересу, розвитку логічного, аналітичного, творчого мислення.

Наступний блок вправ запропоновано для розвитку вмінь висловлювати думки, дотримуватися мовних норм. Завдання укладені з опер'ям на знання, отримані в попередньому розділі, та передбачають об'єднання слів у групи за різними категоріями (синоніми, антоніми), укладання асоціограм задля створення візуально-сміслового образу поняття, знаходження слова, що не відповідає змісту або містить культурознавчу інформацію, складання запитань для отримання інформації, продовження оповідання з опорою на малюнок, підготовка проектів.

Вправи третього блоку спрямовані на опанування інформації про культурні традиції, особливості світогляду, вірувань, моральних цінностей різних народів. Вправи укладено з урахуванням принципів культурної варіативності та домінування проблемних завдань, що сприяло розвитку умінь долати перешкоди під час комунікативного акту, швидко адаптуватися до партнера по спілкуванню. Означені вправи слугують засобом опанування загальнокультурних цінностей, сприяють формуванню неупередженого ставлення до представників інших культур, усвідомленню рівноправності культур через зіставлення й аналіз.

Завдання, четвертого блоку, скеровані на розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності та здебільшого мають творчий характер. Здатність утворювати висловлення ґрунтується на знаннях отриманих у попередніх блоках, що сприяє покращенню розуміння культурно-мовленнєвих особливостей представників інших культур та здатності використовувати набуті знання задля досягнення позитивного результату взаємодії та запобігання конфліктним ситуаціям.

Зважаючи на те, що першочерговим завданням міжкультурної комунікації є встановлення контактів і досягнення позитивного результату взаємодії з представниками інших культур з урахуванням знань (мова, культура, історія) та особливостей їх поведінки, у межах формування міжкультурної компетентності доречно використовувати такі вправи:

- розвиток ціннісного ставлення до мови, її носіїв, культурних особливостей інших народів («Об'єднайтеся у групи, презентуйте інформацію про поняття «дім», «сім'я» з позиції власної культури. Вислухайте інших. Представте означені поняття

з позиції інших культур», «Обміркуйте запропоновану інформацію у групах. Презентуйте думку своєї групи загалом, використуйте фрази для підтвердження своєї думки або спростування думки опонентів»);

- підвищення інтересу до культури, специфіки спілкування представників інших етносів («Складіть діалог-ситуацію «Ділові перемовини», де діючі особи є представниками різних типів культур», «Подивіться на малюнки. Опишіть, що Ви бачите, та прокоментуйте ситуацію», гра «Дебати»: об'єднайтеся у дві групи. Доведіть або спростуйте твердження: «Екологічна катастрофа – вигадка чи реальна загроза?»);
- формування умінь застосовувати набуті знання для досягнення позитивного результату спілкування («Складіть два списки: а) екологічні проблеми Вашої країни; б) шляхи їх розв'язання. Порівняйте Ваші списки. Обговоріть їх групою», «Складіть діалог про студентське життя, дізнайтеся про навчання, вільний час, студентські організації», «Ви приїхали в іншу країну. Запитайте в одногрупників, як поводитися в чужій країні»);
- розвиток навичок розуміння вербальних та невербальних особливостей задля правильної інтерпретації повідомлення («Як молодь Вашої країни спілкується в Інтернеті? Наведіть приклади мови Інтернет-спілкування. Складіть список найуживаніших висловів. Уведіть їх у діалоги», «Складіть запитання до обговорення теми «Святкування Нового року на Сході та Заході», «Опишіть навчання у виші: а) як студент, що здобуває освіту в рідній країні; б) як студент-іноземець. Використовуйте план»). Запропоновані завдання «примірювання образу» посилюють інтерес та розуміння студентів до культури іншого народу, спонукають до самостійного пошуку додаткової інформації, а відтак – до підвищення рівня знань.

Отже, упровадження культурологічних підходів, а саме міжкультурного підходу, та формування міжкультурної компетентності забезпечує успішне оволодіння студентами-іноземцями українською мовою. Залучення означеного підходу сприятиме підвищенню рівня мотивації студентів до пізнання іншої культури, що своєю чергою знижує рівень непорозуміння, бар'єрів та конфліктів у процесі мовленнєвої діяльності, посилюватиме інтерес до вивчення мови, стимулюватиме до пошуку ефективних шляхів комунікації на засадах толерантності, переосмислення ставлення до власної культури, формуватиме неупереджене ставлення до представників інших етносів, розвиватиме практичні та творчі навички користування мовою як засобом налагодження міжкультурної взаємодії.

Список використаних джерел

1. Бакум З. П. Українська мова як іноземна: лінгводидактичні проблеми. *Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*: зб. наук. праць. 2010. Вип. 5. С. 226–232.
2. Дирда І. А. Розвиток полікультурної компетентності іноземних студентів на основному етапі навчання української мови: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2019. 20 с.
3. Короткова Ю. М. Міжкультурний підхід у навчанні іноземних мов (досвід України та Греції). *Science and education a new dimension*. 2013. Vol. 1. P. 98–102.
4. Костюк С. С. Розвиток компетентностей міжкультурної комунікації студентів-іноземців на основному етапі навчання української мови: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2018. 22 с.
5. Кучерук О. А. Соціокультурний підхід до формування україномовної особистості учнів основної школи. *Методичний пошук: Викладацько-студентські наукові роботи з питань методики викладання мови і літератури*. Житомир, 2014. Вип. 12. Ч. 1. С. 6–14.
6. Лапин Н. И. Социокультурный поход и социетально-функциональные структуры. *Социологические исследования*. 2000. № 7. С. 3–12.
7. Пальчикова О. О. Реалізація крос-культурного підходу до навчання української мови іноземних студентів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2015. 256 с.
8. Сафонова В. В. Изучение языков международного общения в контексте диалога культур. Воронеж: Стоки, 1996. 237 с.
9. *Стандарт з української мови як іноземної / за заг. ред. Н. С. Ніколаєвої, Н. О. Бондаревої та ін.* URL: <https://mon.gov.ua/donbas-krym/standarta15> (дата звернення 02.06.2018).
10. Тарева Е. Г. Межкультурный подход как лингводидактическая инновация. *Теория и практика обучения иностранным языкам: традиции и инновации*: сб. статей Междунар. практ. конф. памяти академика РАО И. Л. Бим. Москва: Тезаурус, 2013. С. 61–67.
11. Bachmann, S., Gerhold, S., Wessling, G. 1996. Aufgaben und Ubunfstypologie zum interkulturellen Lernen. Zielsprache Deutsch, 27(2), pp. 77–91. Available at: <http://willkommen.zum.de/wiki/Interkulturelles_Lernen [Accessed 10 December 2016].

References

1. Bakum, Z. P. (2010). Ukrainiska mova yak inozemna: lnhvodiyaktychni problemy [Ukrainian language as a foreign: linguodidactic issues]. *Philological studies: Scientific journal of Kryvyi Rih state pedagogical university*, 5, 226–232.
2. Dyrda, I. A. (2019). Rozvytok polikulturnoi kompetentnosti inozemnykh studentiv na osnovnomu etapi navchannia ukrainskoi movy [Development of foreign students' polycultural competence during the main stage of Ukrainian language training]. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
3. Korotkova, Yu. M. (2013). Mizhkulturnyi pidkhid u navchanni inozemnykh mov (dosvid Ukrainy ta Hretsii) [Intercultural approach during foreign language teaching (Ukrainian and Greece experience)]. *Science and education a new dimension*, 2, 98–102 [in Ukrainian].
4. Kostyuk, S. S. (2018). Rozvytok kompetentnostei mizhkulturnoi komunikatsii studentiv-inozemtsiv na osnovnomu etapi navchannia ukrainskoi movy [Foreign students' intercultural communication competences development at the basic stages of Ukrainian language training]. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
5. Kucheruk, O. A. (2014). Sotsiokulturnyi pidkhid do formuvannia ukrainomovnoi osobystosti uchniv osnovnoi shkoly [Sociocultural approach to develop Ukrainian speaking personality of secondary school pupils]. *Methodological research: lecturers and students papers in the field of language and literature teaching methodology*, 12(1), 6–14 [in Ukrainian].
6. Lapin, N. Y. (2000). Sotsyokulturnyi podkhod y sotsietalno-funktsionalnye struktury [Sociocultural approach in societal and functional structures]. *Sociological research*, 7, 3–12 [in Ukrainian].
7. Palchykova, O. O. (2015). Realizatsiia kros-kulturnoho pidkhotu do navchannia ukrainskoi movy inozemnykh studentiv [Implementation of cross-cultural approach to teaching foreign students the Ukrainian language]. Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
8. Pluzhnyk, Y. L. (2003). Formyrovanye mezhkulturnoi komunykatyvnoi kompetentsyy studentov humanitarnoho profylya v protsesse professyonalnoi podhotovky [Development of intercultural communicative competence of humanitarian students during the professional training]. Doctoral thesis. Tiumen [in Russian].
9. Safonova, V. V. (1996). Izuchenie yazykov mezhdunarodnoho obshchenia v kontekste dialoha kultur [Learning of international languages within the cultural dialogue]. Voronezh: Stoki [in Russian].
10. Standart z ukrainskoi movy yak inozemnoi [Standard of Ukrainian language as a foreign] (2014). Retrieved from <https://mon.gov.ua/donbas-krym/standarta> [in Ukrainian].
11. Tareva, Ye. H. (2013). Mezhkulturnyi podkhod kak lnhvodidakticheskaia innovatsia [Intercultural approach as a linguodidactic innovation]. *Theory and practice of foreign languages training: traditions and innovations*, 61–67.
12. Bachmann, S., Gerhold, S., Wessling, G. (1996). Aufgaben und Ubunfstypologie zum interkulturellen Lernen. Zielsprache Deutsch, 27(2), 77–91. Retrieved from http://willkommen.zum.de/wiki/Interkulturelles_Lernen [in German].

Светлана Костюк. Лингвокультурный компонент языковой подготовки иностранных студентов в процессе обучения украинскому языку

В статье затронуты актуальные проблемы формирования поликультурной языковой личности для равноправного участия в межкультурном общении. Выяснено, что важным фактором эффективного взаимодействия между народами есть не только изучение языка, но и освоение культурных знаний. Проанализированы мнения ученых в сфере исследуемой проблемы. Определено, что современная методика обучения иностранным языкам направлена на использование культурологического материала в образовательном процессе. Охарактеризованы основные культурологические подходы к изучению украинского языка как иностранного, среди которых выделено межкультурный, как наиболее отвечающий требованиям образования и способствующий формированию межкультурной компетентности.

Ключевые слова: украинский язык как иностранный, студенты-иностранцы, культурологические подходы, межкультурный подход, межкультурная компетентность.

Svitlana Kostyuk. Linguocultural component of foreign students' language training in the process of Ukrainian language training

One of the crucial tasks of Ukraine is the training of future specialists in the context of education reforms. The main aim is the development and upbringing of a harmoniously developed highly moral personality that is able to interact effectively in social, professional and public spheres of life. The desire of Ukrainian society to compete in the international educational space cause the necessity to improve the quality of foreign citizens' training on the basis of pedagogical, methodological and psychological achievements and developed innovative training techniques. Along with the basic professional qualities, the ability to use language in the process of professional activity is one of the main requirements for specialists almost in all spheres. It increases the focus on language training of foreign specialists as a means of interaction and the key to successful personality development in a multicultural environment.

Ukraine as a multicultural state has developed conditions for foreign citizens' training on the basis of multiculturalism. The crucial components of language learning of foreign students are recognition of universal values, respect for people of other nationalities, ensuring a proper position in a multicultural environment, understanding peculiarities of native and Ukrainian languages, cultural sensitivity.

The study of cultures their mutual influence and cross-cultural interaction, the ability of representatives of different cultures to understand cultural differences and prevent conflicts of cultural background facilitated the development of cultural-based approaches (linguistic and cultural, sociocultural, cross-cultural, intercultural).

Based on the fact that the main purpose of training in institutions of higher education is to train a competitive specialist, the application of intercultural approach ensures the preparation of future specialists for situations of business intercultural interaction, using acquired knowledge for choosing strategies and tactics of communication. An intercultural approach to language learning is not only a means for communication skills development but the ability to achieve understanding with the representatives of other cultures as well.

Keywords: Ukrainian language as a foreign, foreign students, cultural-based approaches, intercultural approach, intercultural competence.